

Naziv studija	Hrvatski jezik i književnost		
Naziv kolegija	Filozofija jezika		
Status kolegija	Izborni		
Godina	preddiplomski	Semestar	5
ECTS bodovi	5		
Nastavnik	doc. dr. sc. Ante Periša		
e-mail	anperisa@unizd.hr		
vrijeme konzultacija	srijedom 10-12 sati (kabinet 245)		
Suradnik / asistent	-		
e-mail	-		
vrijeme konzultacija	-		
Mjesto izvođenja nastave	dv. 007 (glavna zgrada Sveučilišta)		
Oblici izvođenja nastave	Izlaganje, diskusija, power point prezentacije		
Nastavno opterećenje P+S+V	2 P + 2 S		
Način provjere znanja i polaganja ispita	pismeno, usmeno		
Početak nastave	29. 2. 2016.	Završetak nastave	6. 6. 2016.
Kolokviji	1. termin	2. termin	3. termin
	25. 4. 2016.	6. 6. 2016.	
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin
Ishodi učenja	Nakon položenog ispita student će: - Usporediti osnovne teorije jezika i njegove biti. - Kritički analizirati različite teorije jezika. - Kritički analizirati teorije o nastanku i razvoju jezika. - Prepoznavati specifičnosti naroda i kulture utkane u jezik. - Identificirati kulturološku podlogu pojedinih jezičnih igara.		
Preduvjeti za upis	-		
Sadržaj kolegija	Opća narav jezika. Razmišljanja o podrijetlu jezika. Pojam jezika. Logika jezika. Funkcije jezika. Povijesni pregled: Od predsokratika do Wittgensteina. Osobito rani i kasni Wittgenstein kao polazišna točka dviju (oprečnih) škola u suvremenoj filozofiji jezika. Jezik kao odraz zbilje. Kontekstualnost jezika. Kulturološka dimenzija jezika. Jezična slika svijeta. Riječ kao znak, slika ili simbol? Metaforička struktura jezika. Stječe se uvid u temeljna pitanja filozofije jezika, te u povijesna i suvremena dostignuća u istraživanju jezika s filozofskog aspekta. Ovladavanjem bitnim znanjima o strukturi, naravi i funkcijama jezika tako se uz multidisciplinarni pristup postiže stvaranje šire slike i omogućavanje boljeg razumijevanja jezika i jezične zbilje. Otvara se i svijest koliko nam je sveukupna zbilja dana upravo kroz jezični filter te što to konkretno znači za naše jezično iskustvo svijeta. Studenti će se osposobiti za samostalnu analizu i identifikaciju logičko-spoznajnih specifičnosti pojedinoga jezika iz konteksta šire slike ljudske jezičnosti.		
Obvezna literatura	- Ante Šoljić, <i>Filozofija jezika</i>, skripta https://www.scribd.com/doc/34044423/FILOZOFIJA-JEZIKA - Michael Devitt i Kim Sterelny, <i>Jezik i stvarnost : uvod u filozofiju jezika</i>, prev. B. Berčić, Zagreb, KruZak, 2002. str. 261-263, 289-300, 310-312. - Johann Gottfried Herder, <i>Rasprava o podrijetlu jezika: vocabula sunt notae rerum</i>, prev. R. Škunca, Zagreb, Demetra, 2005. str., 1-41 (1. i 2. pogl.) - John Locke, <i>Ogled o ljudskom razumu</i>, II. svezak, Breza, Zagreb 2007., str. 15-21. - William G. Lycan, <i>Filozofija jezika. Suvremen uvod</i>, prev. D. Dožudić, Hrvatski studiji, Zagreb 2011. - Winfried Nöth, <i>Priručnik semiotike</i>, prev. A. Stamač, Zagreb 2004, str. 152-157; 342-348. - Ante Periša, <i>Neizrecivo kod Jaspersa i Wittgensteina</i>, Zadar 2010., str. 122-132; 140-150. - Platon, <i>Kratil</i>, preveo Dinko Štambuk, Zagreb, 1976., 383a - 391a; 427d - 440e - Ludwig Wittgenstein, <i>Filozofijska istraživanja</i>, Zagreb, Globus 1997., §1 - §27. - Zovko, Jure: <i>Platon i filozofijska hermeneutika</i>, Zagreb 1992., str. 124-144. 1. + tema (i literatura) seminara koju je dotični student/-ica radio/-la		
Dopunska literatura	- Aristotel, <i>O tumačenju</i>, Latina et graeca, Zagreb, 1989, § 1 - 18 (str. 27-31) - John L. Austin, <i>Kako djelovati riječima</i>, prev. A. Milanko, Zagreb, 2014. - Glovacki - Bernardi i dr., <i>Uvod u lingvistiku</i>, Školska knjiga, Zagreb 2007.		

	- Max Black, <i>Metafora</i>, u: Republika, godište LX, broj 2, Zagreb 2004., str. 73-87. - G. Frege: <i>O smislu i značenju</i>, u: Gottlob Frege, <i>Osnove aritmetike i drugi spisi</i>, odabrali i preveli Filip Grgić...[et al.], Zagreb, Kruzak, 1995. (str. 167-194.) - Hans-Georg Gadamer, <i>Čitanka</i>. Priredio J. Grondin. Zagreb, Matica hrvatska 2002. (str. 165-225) - Martin Heidegger, <i>Na putu k jeziku</i>; prev. J. Brkić, Zagreb, 2009. (tekst: <i>Jezik</i>) - Wilhelm von Humboldt, O raznolikosti gradbe ljudskih jezika i o njezinu utjecaju na duhovni razvoj čovječanstva, preveo A. Stamać, Zagreb, 2010. - Ivan Macan, <i>Wittgensteinova teorija značenja</i>, Zagreb 1996. - Nietzsche, <i>O istini i laži u izvanmoralnom smislu</i>, prev. D. Barbarić, MH Zagreb 1999. str. 7 – 21. - W.v.O. Quine, <i>Riječ i predmet</i>, Kruzak, Zagreb 1999. - Joachim Schulte (ur.), <i>Philosophie und Sprache</i>, Reclam (9563), Stuttgart 1994. - Ante Stamać, <i>Teorija metafore</i>, Zagreb 1978. - Benjamin Lee Whorf, <i>Jezik, misao i stvarnost</i>, Beograd 1979. - Ante Vučković: <i>Dimenzija slušanja u M. Heideggera</i>, Zagreb 1993., str. 113-124 - Ludwig Wittgenstein, <i>Tractatus logico-philosophicus</i>, Zagreb 2003., 1-3.3; 4-4.0312
Internetski izvori	http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=37296 (Periša, Witt.) https://www.scribd.com/doc/34044423/FILOZOFIJA-JEZIKA (Ante Šoljić, Filozofija jezika, skripta)
Način praćenja kvalitete	Izvešće o provedenoj nastavi. Studentske ankete.
Uvjeti za dobivanje potpisa	Studentskeobveze: redovito i aktivno pohađanje nastave (potrebno je ostvariti minimalno 70% nazočnosti na predavanjima i seminarima da se ostvari pravo potpisa i pristupanja ispitu), izrada i izlaganje seminarskog rada. - Studenti su obvezni izraditi seminarski rad, koji bi trebao obuhvaćati 10-15 kartica teksta (Times New Roman 12, prored između redaka i odlomaka 1,5).
Način bodovanja kolokvija/seminara/vježbi/ispita	50 – 62,9 % : dovoljan (2) 63 – 75,9%: dobar (3) 76 – 88,9%: vrlo dobar (4) 89 – 100%: odličan (5) <i>*Sukladno odjelnom Pravilniku o ocjenjivanju</i>
Način formiranja konačne ocjene	Prvi kolokvij 1 ECTS bod; seminar (izlaganje + rad) 1,5 ECTS bod; pohađanje nastave 1 ECTS; drugi (završni) kolokvij (i/ili usmeni ispit) 1,5 ECTS bod - Zaključnu ocjenu čini zbroj ocjena iz seminara, pismenoga i usmenoga ispita sukladno ponderu izraženom u ECTS bodovima.
Napomena	U izboru literature ograničio sam se na literaturu na hrvatskom jeziku te na one jedinice koje su studentima bolje dostupne u priručnim knjižnicama nastojeći da, naravno, pri tom ne budu zaklinuti za nikakve bitne sadržaje.

Nastavne teme-predavanja			
Red. br.	Datum	Naslov	Literatura
1.		Uvodno predavanje	
2.		Opća narav jezika I	Herder
3.		Opća narav jezika II	Locke
4.		Jezik i mišljenje	Humboldt, Whorf
5.		Teorije značenja I	Lycan, <i>Filozofija jezika</i>
6.		Teorije značenja II	Lycan, <i>Filozofija jezika</i> Frege, <i>Osnove aritmetike</i> . 167-194. Wittgenstein, <i>Traktat</i>
7.		Teorije značenja III	Lycan, <i>Filozofija jezika</i> Wittgenstein, <i>Filozofijska istraž.</i>
8.		Teorija jezičnih akata I	Austin, <i>Kako djelovati riječima</i>
9.		T. jezičnih akata II; Imena	
10.		Jaspersovo shvaćanje jezika	A. Periša, <i>Neizrecivo...</i>
11.		Analitička filozofija jezika	Lycan, <i>Filozofija jezika</i> Devitt / Sterelny, <i>Jezik i stvarnost</i>
12.		Jezik i metafora	Stamać, <i>Teorija metafore</i>
13.		Strukturalizam	Glovack-Bernardi i dr., 103-120.
14.		Jezik i hermeneutika	Zovko: <i>Platon i filozofijska hermeneutika</i> , 124-144.
15.		2. kolokvij	

Seminari			
Red. br.	Datum	Naslov	Literatura
1.		Uvod, podjela tema, dogovor	
2.		- Jezik i značenje , (str. 15-32), J. Locke, <i>Ogled o ljudskom razumu</i> , II. svezak, Zagreb 2007. - Imena i ideje (str. 33-49), Isto	
3.		- Nastanak jezika Johann Gottfried Herder, <i>Rasprava o podrijetlu jezika</i> , Zagreb, 2005., str. 1-41 (1. i 2. pogl.)	
4.		Narav jezika , u: W. v.Humboldt, <i>O raznolikosti gradbe...</i> , Zagreb 2010, str. 44-65 Jezik i mišljenje , u: Isto, str. 19-44 Jezik i misao : B. L. Whorf, <i>Jezik, misao i stvarnost</i> , Beograd 1979., str. 95-134	
5.		- Smisao i značenje Gottlob Frege, <i>Osnove aritmetike i drugi spisi</i> , Zagreb, 1995., str. 167-194.	
6.		- Teorija odraza , L. Wittgenstein, <i>Tractatus logico-philosophicus</i> , Zagreb 2003., 1-3.3; 4-4.0312	
7.		- Jezične igre (§1 – 24) - Značenje (§37-68), u: Ludwig Wittgenstein, <i>Filozofijska istraživanja</i> , Zagreb, Globus 1997.	
8.		1. kolokvij	
9.		Konstativi – Performativi Jezični akti , u: John L. Austin, <i>Kako djelovati riječima</i> , prev. A. Milanko, Zagreb, 2014.	
10.		- Ispravnost imena , Platon, <i>Kratil</i> , prev. D. Štambuk, Zagreb, 1976., 383a - 391a; 427d – 440e - Konvencionalistička i naturalistička teorija imena Platon, <i>Kratil</i> , preveo Dinko Štambuk, Zagreb, 1976., 383a - 391a; 427d – 440e	
11.		- Aristotelova teorija jezika , Aristotel, <i>O tumačenju</i> , Zagreb, 1989, § 1 – 18 (str. 27-31) - Radikalno prevođenje , W.V.O. Quine, <i>Riječ i predmet</i> , Kruzak, Zagreb 1999. str. 29-56(ili do-86)	
12.		- Jezik, zbilja, metafora , Nietzsche, <i>O istini i laži u izvanmoralnom smislu</i> , MH, Zagreb 1999. str. 7–21 - Konceptualne metafore , Lakoff/Johnson: <i>Metaphors we live by</i> , Chicago 2003., str. 8-27 (engl.!!) - Uzroci nastanka metafora , Ante Stamać, <i>Metafora</i> , Zagreb 1978., str. 65-81.	
13.		- Langue, langage, parole , u: F.de Saussure, <i>Tečaj opće lingvistike</i> , Zagreb 2000., str. 53-63. - Metafore šaha, sinkronija, dijakronija , u: Isto, str. 146-151 i 173-177 - Predgovor Tulija de Maura <i>Tečaju opće lingvistike</i> Ferdinanda de Saussurea	
14.		- Govor jezika , Heidegger, <i>Na putu k jeziku</i> ; prev. J. Brkić, Zagreb, 2009. (tekst: <i>Jezik</i>)	
15.		- Jezik i hermeneutika , H.-G. Gadamer, <i>Čitanka</i> . Prir. J. Grondin. Zagreb, MH, 2002. str. 172-197 - Jezik i razumijevanje , Isto, 91-105. - O istini riječi , Isto, 143-164.	

Nastavnik:
Doc. dr. sc. Ante Periša